

АНОТАЦІЯ

Суханов М.О. Корпоративні права та обов'язки учасника товариства з обмеженою відповідальністю. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. – Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2022.

Дисертація є комплексним дослідженням корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю.

Мета та завдання, поставлені в дисертаційному дослідженні, зумовили побудову відповідної структури дослідження. Дисертація складається з трьох розділів, в яких розкриваються такі питання: становлення та розвиток законодавчого регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю в Україні; роль локальних актів та корпоративного договору в механізмі реалізації корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю; підстави набуття та припинення корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю; зміст корпоративних прав учасника товариства з обмеженою відповідальністю (право на участь в управлінні товариством, право на отримання інформації про господарську діяльність товариства, право вимагати проведення аудиту фінансової звітності товариства, право на участь в розподілі прибутку товариства, право на дивіденди, право на отримання частини майна або його вартості у разі ліквідації товариства, право учасника на вихід з товариства); зловживання корпоративними правами учасником товариства; обов'язки учасника товариства з обмеженою відповідальністю.

На основі проведеного аналізу наукових поглядів, нормативно-правових актів України та зарубіжних країн, локальних актів товариства з

обмеженою відповідальністю та судової практики проведено дослідження корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю.

Зокрема, у Розділі 1 «Загальнотеоретичні положення правового регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю в Україні» проаналізовано нормативно-правові акти України, а також наукові погляди щодо становлення та розвитку законодавчого регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю в сучасній Україні. Базуючись на проведеному дослідженні, виділено такі етапи: 1) становлення корпоративного права в незалежній Україні (1991-2004 рр.); 2) кодифікація корпоративного законодавства внаслідок прийняття ЦК та ГК України та гармонізація його з правом ЄС (2004-2017 рр.); 3) новелізація законодавства щодо ТОВ, що характеризується прийняттям спеціального Закону України «Про ТОВ», затвердженням нового Модельного статуту ТОВ та подальше вдосконалення законодавства щодо корпоративних прав та обов'язків учасників ТОВ (2018 р. – триває до сьогодні).

Підтримано наукові твердження про те, що статут та корпоративний договір займають важливе місце в механізмі правового регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника ТОВ. Запропоновано під локальними актами ТОВ розуміти акти, що приймаються уповноваженими органами товариства або його засновниками/учасниками для досягнення визначеної мети діяльності та врегулювання відносин в товаристві із врахуванням інтересів учасників ТОВ та вимог законодавства. Встановлено, що ними є установчий документ ТОВ – статут, а також інші акти не індивідуальної дії (положення, порядки, інструкції тощо), які приймаються у встановленому законом порядку.

В результаті детального дослідження приписів, що регламентують корпоративний договір, удосконалено положення про забезпечення

виконання корпоративного договору. Обґрунтовано, що найбільш ефективним способом забезпечення належного виконання обов'язків сторонами такого договору є неустойка, яка може носити виключно договірний характер;

З аналізу нормативних приписів встановлено, що на законодавчому рівні міститься заборона закріплювати у корпоративному договорі обов'язок учасників ТОВ забезпечити голосування згідно з вказівками органів управління товариства. Визнано за доцільне, у разі, якщо таке положення закріплено у корпоративному договорі, визнавати нікчемним саме його, а не весь договір в цілому.

Розділ 2 присвячено дослідженню підстав набуття та припинення корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю. В межах цього розділу розглянуто також ключові підходи до визначення поняття корпоративних прав учасника ТОВ. За результатами наукової розвідки запропоновано корпоративні права учасника ТОВ розглядати як сукупність самостійних суб'єктивних прав, що виникають з майнової та/або особистої участі в товаристві, види, зміст та особливості реалізації яких визначені законодавством, локальними актами товариства та корпоративними договорами у разі їх укладення учасником.

Підтримано наукові позиції щодо поділу підстав набуття корпоративних прав та обов'язків учасника ТОВ на первинні і похідні. Обґрунтовано, що набуття корпоративних прав та обов'язків учасника ТОВ з первинних підстав (тобто права на частку, а відтак і права, що випливають з неї, виникають вперше і раніше нікому не належали) можливе у разі: 1) внесення вкладу у зв'язку зі створенням ТОВ; 2) внесення додаткового вкладу у межах суми збільшення статутного капіталу ТОВ.

Базуючись на аналізі законодавчих приписів та наукової доктрини, підставами набуття корпоративних прав учасника ТОВ визнано юридичний склад – прийняття рішення про створення товариства; державна реєстрація

товариства; внесення майнового вкладу в статутний капітал ТОВ (якщо прийнято відповідне рішення про його формування).

Обґрунтовано доцільність закріплення у чинному законодавстві України можливості внесення до статутного капіталу ТОВ не лише майнових вкладів, а й особистих (наприклад, зобов'язання щодо виконання робіт чи надання послуг у визначеному обсязі та строки на користь товариства).

Встановлено, що похідними підставами набуття корпоративних прав та обов'язків учасника ТОВ є: 1) відчуження частки в статутному капіталі ТОВ; 2) перехід частки до спадкоємця або правонаступника учасника-юридичної особи в процесі реорганізації; 3) звернення стягнення на частку учасника товариства.

Проаналізовано переважне право учасника ТОВ на придбання частки, що пропонується для продажу третій особі. Запропоновано механізм повідомлення учасників ТОВ про намір продати свою частку (частину частки) третій особі. Учасник ТОВ, що бажає відчужити частку, подає письмове повідомлення товариству. Товариство зобов'язане направити копію повідомлення всім іншим учасникам ТОВ протягом встановленого строку за рахунок того учасника ТОВ, який має намір відчужити частку. Запропоновано процедурні моменти механізму повідомлення визначати локальними актами товариства.

Аргументовано необхідність доповнення Закону «Про ТОВ» нормами, згідно з якими: 1) уступка переважного права на придбання частки (частини частки) іншого учасника товариства, що продається третій особі, не допускається; 2) визначатимуться правові наслідки відсутності згоди учасників ТОВ на відчуження частки (її частини) іншим учасником у вигляді обов'язку викупити відповідну частку (її частину) незгідним (-ими) учасником (-ами) або ж самим товариством. У разі невиконання такого

обов'язку, учасник повинен отримати можливість відчужити частку (її частину) будь-якій особі на власний розсуд.

Вказано, що застосування правових наслідків прострочення внесення вкладу учасником, визначених у ст. 15 Закону «Про ТОВ», до правонаступника учасника ТОВ можливе лише після подання такими особами заяви про вступ до ТОВ та проведення відповідної реєстраційної дії.

Виявлено та запропоновано шляхи подолання правових колізій у Законах України «Про ТОВ», «Про держреєстрацію» та «Про виконавче провадження», що регламентують окремі питання у процедурі звернення стягнення на частку учасника ТОВ: 1) до переліку документів, на підставі яких державний реєстратор проводить реєстраційні дії у разі накладення арешту на частку в статутному капіталі, додати постанову про накладення арешту; 2) розширити перелік суб'єктів, які можуть звертатися з відповідними документами до державного реєстратора, додавши до нього приватного виконавця; 3) включити до переліку документів, які є підставою для внесення змін до відомостей про юридичну особу у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань акт виконавця про проведені електронні торги.

Розділ 3 «Зміст корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю» містить шість підрозділів, в яких детально розглянуто основні корпоративні права та обов'язки учасника ТОВ. Встановлено, що здійснення корпоративного права на участь в управлінні товариством впливає на реалізацію інших корпоративних прав учасника ТОВ. Вказано на те, що право на участь у загальних зборах учасників – це комплекс правових можливостей (правомочностей), що належать всім учасникам ТОВ, і здійснюються пропорційно до частки у статутному капіталі. В силу прямої законодавчої вказівки окремим учасникам ТОВ, які володіють часткою в статутному капіталі певного розміру, надаються

додаткові повноваження (наприклад, право самостійно скликати позачергові загальні збори).

Визначено, що право учасника ТОВ на отримання інформації про господарську діяльність ТОВ є похідним від загального конституційного права людини на інформацію. Воно є спеціальним, оскільки надається лише учасникам цього товариства. З метою збереження конфіденційності такої інформації, встановлено за доцільне розробити внутрішні правила ТОВ щодо режиму користування та розкриття інформації з обмеженим доступом.

Досліджено особливості права на виплату дивідендів учаснику ТОВ. Доведено доцільність зміни ч. 3 ст. 27 Закону «Про ТОВ», надавши учаснику ТОВ, який частково вніс свій вклад у статутний капітал, право на отримання дивідендів пропорційно до внесеного вкладу. Запропоновано закріпити виконавчий напис нотаріуса на документах, за якими стягнення заборгованості здійснюється у безспірному порядку, як правову підставу стягнення нарахованих та невикористаних дивідендів учаснику ТОВ. Обґрунтовано необхідні зміни до Закону України «Про ТОВ» та відповідних підзаконних нормативно-правових актів.

У межах згаданого розділу окрему увагу приділено дослідженню поняття «зловживання корпоративним правом». Аргументовано, що його зміст включає не лише активні дії, пов'язані зі здійсненням такого права, але й у пасивній поведінці, тобто в утриманні від реалізації цього права. Водночас акцентовано на важливій ролі корпоративного договору в аспекті попередження таких зловживань та визначення їх правових наслідків.

Визначено сутність та систему корпоративних обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю. Обґрунтовано, що корпоративні обов'язки учасника ТОВ можуть встановлюватися законом, статутом та корпоративним договором.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони

можуть бути використані: *в науково-дослідній сфері* для подальших наукових досліджень щодо корпоративних прав та обов'язків учасника ТОВ; *у правотворчій діяльності* – для підготовки законопроектів про внесення змін та доповнень до Закону «Про ТОВ»; *у правозастосовній сфері* – при розробленні статуту ТОВ або корпоративного договору; *у навчальному процесі* – при викладанні курсів «Корпоративне право», спеціальних курсів («Європейські моделі корпоративного управління», «Право товариств з обмеженою відповідальністю», «Припинення господарських товариств»), при підготовці підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій з даних навчальних дисциплін.

Ключові слова: товариство з обмеженою відповідальністю, юридична особа, локальні акти, статут, корпоративний договір, корпоративні права, право на участь в управлінні ТОВ, виконавчий орган, право на інформацію про господарську діяльність ТОВ, правовий статус, дивіденди, право учасника на вихід з товариства з обмеженою відповідальністю, зловживання корпоративними правами учасником ТОВ, корпоративні обов'язки учасника ТОВ.

Список опублікованих автором праць за темою дисертації

Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Суханов М.О. Характеристика правового регулювання діяльності товариств з обмеженою відповідальністю та корпоративних прав їхніх учасників за правом країн ЄС ТА США. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». Випуск №57.Том №1. 2019. С. 88-91.

2. Суханов М.О. Сутність і зміст корпоративного договору як підстави набуття корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. №1. С. 70-73.

3. Суханов М.О. Роль статуту в механізмі правового регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю. *Право і суспільство*. 2019. №6. С. 111-116.

4. Суханов М.О. Характеристика підстав набуття корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю в порядку правонаступництва. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №4. С.48-53.

5. Суханов М.О. Право на участь в управлінні товариством з обмеженою відповідальністю. *Науковий Вісник Чернівецького юридичного інституту Одеської юридичної академії*. Випуск №1. 2020. С.43-46. (внесено до Міжнародної наукометричної бази «Index Copernicus International» (Польща).

6. Суханов М.О. Аналіз практики Верховного суду щодо судового захисту корпоративних прав учасників товариства з обмеженою відповідальністю. *Право і суспільство*. 2021. №1. С.56-61.

7. Суханов М.О. Переважні права учасника товариства з обмеженою відповідальністю: окремі аспекти їх реалізації та захисту. *Knowledge, Education, Law, Management*. № 8 (36). 2021. С. 126-133.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Суханов М.О. Особливості виходу учасника товариства з обмеженою відповідальністю. Збірник матеріалів XVII науково-практичної конференції «Актуальні проблеми приватного права» (Харків, 22 лютого 2019 р.). Харків: Нац. Юрид. Ун-т ім. Я. Мудрого. С. 379-383.

2. Суханов М.О. Зловживання корпоративними правами та їх попередження в контексті оновлення законодавства Про ТОВ з обмеженою відповідальністю. Тези XVIII Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції «Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи». 18-19 квітня 2019 року. Львів. С.89-91.

3. Суханов М.О. Інформаційні права учасника товариства з обмеженою відповідальністю. Збірник матеріалів Третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми інтелектуального, інформаційного та ІТ права», м. Львів. 2019. С.150-156.

4. Суханов М.О. Щодо ролі локальних актів товариства з обмеженою відповідальністю в механізмі правового регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника товариства. Збірник наукових праць за матеріалами XVII Міжнародної науково-практичної конференції «Правовий захист корпоративних прав за законодавством України та країн Європейського Союзу». м. Івано-Франківськ, 2019. С. 222-226.

5. Суханов М.О. До питання про генезу розвитку правового регулювання корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю в Україні. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*: матеріали XXVI звітної науково-практичної конференції (Львів, 6-7 лютого 2020 р.): у 2-ох ч. Ч. 1. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2020. С. 208-212.

6. Суханов М.О. До питання про сферу дії корпоративних договорів у Великобританії та Сполучених Штатах Америки. Тези XIX Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції «Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи». 24 квітня 2020 року. Львів. С.103-105.

7. Суханов М.О. Класифікація корпоративних обов'язків учасників товариства з обмеженою відповідальністю. *Проблеми державотворення і*

захисту прав людини в Україні : матеріали XXVII звітної науково-практичної конференції (Львів, 6-7 лютого 2021 р.) : у 2-ох ч. Ч. 1. Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2021. С. 223-226

8. Суханов М.О. Особливості захисту корпоративних прав учасника товариства з обмеженою відповідальністю. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : матеріали XXVIII звітної науково-практичної конференції (Львів, 3-4 лютого 2022 р.) : у 2-ох ч. Ч. 1. Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. С. 208-210

ANNOTATION

M.O. Sukhanov, Limited liability company shareholder's corporate rights and obligations. – Qualifying scientific work on the rights of manuscript.

Dissertation for the Doctor of Philosophy Degree in specialty 081 – Law. – Ivan Franko National University of Lviv. Lviv, 2022.

The dissertation is a comprehensive study of limited liability company shareholder's corporate rights and obligations.

The goal and task set in the dissertation research have determined the construction of an appropriate research structure. The dissertation consists of three sections, which reveal the following questions: limited liability company shareholder's corporate rights and obligations legislative regulation formation and development in Ukraine; the role of local acts and corporate agreement in the limited liability company shareholder's corporate rights and obligations regulation mechanism; grounds for limited liability company shareholder's corporate rights and obligations acquisition and termination; limited liability company shareholder's corporate rights essence (the right to participate in the company management, the right to receive information about the company's

business activity, the right to demand the company's financial statements audit, the right to participate in the distribution of the company's profits, the right to receive dividends, the right to receive part of the property or its value in case of company's liquidation, the shareholder's right to withdraw from the company); abuse of corporate rights by company's shareholder; limited liability company shareholder's obligations.

The limited liability company's shareholder corporate rights and obligations research is conducted on the basis of the analysis of the scientific views, regulatory and legal acts of Ukraine and foreign countries, limited liability companies' local acts and court practice.

In particular, the normative legal acts of Ukraine, as well as scientific views on the limited liability company shareholder's corporate rights and obligations formation and development in modern Ukraine are analysed in Section 1 'General theoretical provisions of the limited liability company's shareholder corporate rights and obligations legal regulation in Ukraine'. The following stages are pointed out based on the conducted research: 1) corporate law formation in independent Ukraine (1991-2004); 2) corporate legislation codification as a result of the Civil and Commercial Codes of Ukraine adoption and its harmonisation with EU law (2004-2017); 3) legislation on LLCs novelisation, which is characterised by the special Law of Ukraine 'On LLCs' adoption, the approval of new LLC's Model Statute and further improvement of LLC's shareholders corporate rights and obligations legislation (since 2018 till present time).

Scientific assertions that the charter and corporate agreement take important place in the LLC shareholder's corporate rights and obligations legal regulation mechanism are supported. It is suggested the LLC's local acts should be understood as the acts, which are adopted by the company's authorised bodies or its founders/shareholders to achieve a defined goal of an activity and relations regulation in the company, considering the LLC shareholders' interests and the

requirements of law. It is established the LLC's constituent document is the charter, as well as other acts of non-individual effect (regulations, orders, instructions, etc.), which are adopted in accordance with the procedure established by law.

The provision on ensuring the corporate agreement execution was improved as a result of a detailed prescriptions research, which regulate the corporate agreement. It is substantiated that the most effective way to ensure the proper performance of obligations by the parties of this contract kind is a penalty, which can be exclusively contractual in nature;

It is established from the regulations analysis that at the legislative level there is a prohibition to enshrine in the corporate agreement the obligation of the LLC's shareholders to ensure voting in accordance with the instructions of the company's management bodies. It is recognised as expedient, if such provision is stated in the corporate agreement to consider it as null and void, and not the entire agreement.

Section 2 is devoted to the research of grounds for limited liability company shareholder's corporate rights and obligations acquisition and termination. Key approaches to defining the LLC shareholder's corporate rights concept are also considered within this section. It is proposed to consider the LLC shareholder's corporate rights according to the scientific research results as a set of independent subjective rights arising from property and/or personal participation in the company, types, content, and implementation specifics of which are determined by legislation, company's local acts and corporate contracts in case of their conclusion by shareholder.

Scientific positions on the division of the grounds for the acquisition of the LLC shareholder's corporate rights and obligations into primary and derivative ones are supported. It is substantiated that the acquisition of the LLC shareholder's corporate rights and obligations on primary grounds (that is the rights to the share, and consequently the rights arising from it, arise for the first

time and have never belonged to anyone before) is possible in the case of 1) making a contribution in connection with forming of an LLC; 2) making an additional contribution within the amount limits of the increase in the authorised capital of an LLC.

Based on an analysis of the legal regulations and scientific doctrine, the grounds for the acquisition of corporate rights by the LLC shareholder are recognised as the legal structure – the adoption of the decision to form the company; state registration of the company; making a property contribution to the LLC authorised capital (if a relevant decision on its formation has been made).

The expediency of fixing in current legislation of Ukraine the possibility of contributing to the authorised capital of the LLC not only property contributions but also personal (for example, obligations to perform works or provide services in a specified scope and terms for the benefit of the company) was substantiated.

It is established that derivative grounds for the acquisition of the LLC shareholder's corporate rights and obligations are: 1) alienation of share in the authorised capital of LLC; 2) transfer of share to the heir or legal successor of a shareholder-legal entity in a reorganisation process; 3) foreclosure on a share of the shareholder of the company.

The pre-emptive right of the LLC shareholder to purchase a share offered for sale to a third party is analysed. A mechanism for notifying the LLC shareholders of their intention to sell their share (part of a share) to a third party is proposed. The LLC shareholder wishing to alienate a share submits a written notice to the company. The company is obliged to send a copy of the notice to all other LLC shareholders within a specified period at the expense of the LLC shareholder, who intends to alienate a share. It is suggested the procedural aspects of the notification mechanism should be defined by the company local acts.

It is argued the Law 'On LLC' should be supplemented with provisions according to which 1) the assignment of the pre-emptive right to purchase a share (part of a share) of another shareholder of the company, which is being sold to a

third party shall not be permitted; 2) legal consequences of the consent absence of the LLC shareholders to the alienation of a share (or part thereof) by another shareholder in the form of an obligation to redeem the corresponding share (or part thereof) by the disagreeing shareholder(s) or by the company itself will be determined. In case of non-compliance with such an obligation, the shareholder should be allowed to alienate the share (or part thereof) to any person at his own discretion.

It is specified application of legal consequences of delayed contribution by the shareholder defined in Article 15 of the Law ‘On LLC’ to the legal successor of the LLC’s shareholder is possible only after submission of an application to join LLC by such persons and carrying out of corresponding registration action.

The ways to overcome legal conflicts in the Laws of Ukraine ‘On LLC’, ‘On State Registration’ and ‘On Enforcement Proceedings’ which regulate separate issues of foreclosure procedure on the share of the LLC’s shareholder were revealed and proposed: 1) add a resolution on seizure to the list of documents based on which state registrar carries out registration actions in case of seizure of a share in the authorised capital; 2) expand the list of entities that may apply with relevant documents to the state registrar by adding a private executor to it; 3) include in the list of documents grounds for amending the data on a legal entity in the Unified State Register of Legal Entities, Private Entrepreneurs, and Public Organisations an act of the executor on the conducted electronic bidding.

Section 3 ‘Content of the LLC shareholder’s corporate rights and obligations’ contains six sub-sections in which the LLC shareholder’s main corporate rights and obligations are considered in detail. It is set the realisation of the corporate right to participate in the company management has an impact on the realisation of other corporate rights of the LLC shareholder. It is pointed out the right to participate in the general meeting of shareholders is a set of legal opportunities (eligibilities) belonging to all LLC shareholder’s and is realised in proportion to the share in the authorised capital. Due to direct legislative

instruction, additional powers are granted to some LLC shareholders holding a certain size of share in the authorised capital (e.g., the right to call an extraordinary general meeting by themselves).

It was determined that the LLC shareholder right to receive information on the business activities of the LLC is derived from the general constitutional law of a person to information. It is special as it is only granted to shareholders of that company. In order to preserve the confidentiality of such information, it was found expedient to develop internal LLC rules concerning the mode of use and disclosure of information with limited access.

The specifics of the dividends payment right to the LLC shareholder were studied. The expediency of changing Part 3, Article 27 of the Law ‘On LLC’, by giving to the LLC shareholder who partly contributed to the authorised capital, the right to receive dividends proportional to the contribution made was proved. It is proposed to fix a notary executive inscription on documents under which indebtedness is recovered incontestably as a legal basis for the recovery of accrued and unpaid dividends from the LLC’s shareholder. Necessary amendments to the Law of Ukraine ‘On LLC’ and relevant by-laws are justified.

Within the mentioned section, special attention is paid to the ‘corporate right abuse’ concept research. It is substantiated that its content includes not only active actions related to such a right exercise, but also passive behaviour, that is refraining from this right exercising. At the same time the corporate agreement essential role is emphasized in such abuses prevention and determining their legal consequences aspect.

The limited liability company shareholder`s corporate obligations essence and system are determined. It is substantiated the LLC shareholder`s corporate obligations may be established by law, the charter and the corporate agreement.

The obtained results practical significance is they might be used: *in the research area* for the LLC shareholder`s corporate rights and obligations further scientific research; *in law-making activity* for the draft laws on amendments and

additions to the Law ‘On LLC’ preparation; *in the law enforcement area* while drawing up the LLC charter or the corporate agreement; *in the educational process* while teaching ‘Corporate law’ courses, special courses (‘European models of corporate management’, ‘Limited liability companies law’, ‘Legal entities termination’), while preparing textbooks, study guides, methodological recommendations for these educational disciplines.

Key words: limited liability company, legal entity, local acts, charter, corporate agreement, corporate rights, right to participate in the LLC’s management, executive body, right to information on LLC’s business activity, legal status, dividends, the shareholder’s right to withdraw from the limited liability company, abuse of corporate rights by company’s shareholder, LLC shareholder’s corporate obligations.

The list of author's published works on the dissertation topic

Works in which the main scientific results of the dissertation are published:

1. M.O. Sukhanov The limited liability companies’ activities and their shareholders’ corporate rights legal regulation characteristics under the EU members and the USA laws. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*. ‘Law’ Series. Edition No. 57. Volume No. 1. 2019. 88-91.

2. M.O. Sukhanov The corporate agreement essence and content as a limited liability company shareholder’s corporate rights and obligations acquisition basis. *Prykarpattia Legal Bulletin*. 2019. No. 1. 70-73.

3. M.O. Sukhanov The charter role in the limited liability company shareholder’s corporate rights and obligations legal regulation mechanism. *Law and Society*. 2019. No. 6. 111-116.

4. M.O. Sukhanov The limited liability company shareholder`s corporate rights and obligations acquisition in the succession order basis characteristics. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2020. No. 4. 48-53.

5. M.O. Sukhanov Right to participate in the limited liability company`s management. *Chernivtsi Law Institute of Odesa Law Academy Scientific Bulletin*. Edition No.1. 2020. 43-46. (Included in the International scientometric database ‘Index Copernicus International’ (Poland)).

6. M.O. Sukhanov The Supreme Court`s practice research on the limited liability company shareholder`s corporate rights court defence. *Law and Society*. 2021. No. 1. 56-61.

7. M.O. Sukhanov The limited liability company shareholder`s pre-emptive rights: certain aspects of their exercise and protection. *Knowledge, Education, Law, Management*. No. 8 (36). 2021. 126-133.

Works certifying the approval of the dissertation materials:

1. M.O. Sukhanov The shareholder`s withdrawal from the limited liability company features. *Current issues of private law: a collection of materials of the XVII scientific-practical conference (Kharkiv, 22nd of February, 2019)*. Kharkiv: Yaroslav Mudryi National Law University. 379-383.

2. M.O. Sukhanov The corporate rights abuse and its prevention in the context of the legislation on limited liability companies update. *Current issues of human rights, the state and the legal system: materials of the XVIII International Student and Postgraduate Scientific Conference*. 18-19th of April, 2019. Lviv. 89-91.

3. M.O. Sukhanov The limited liability company shareholder`s information rights. *Current issues of intellectual, information and IT law: a collection of materials of the Third All-Ukrainian Scientific-practical Conference*. Lviv. 2019. 150-156.

4. M.O. Sukhanov On the limited liability company local acts role in the mechanism of the company shareholder`s corporate rights and obligations legal regulation. *Corporate rights legal defence under Ukrainian and European Union countries` legislation: a collection of scientific works of materials of the XVII International Scientific-practical Conference*. Ivano-Frankivsk, 2019. 222-226.

5. M.O. Sukhanov On the limited liability company shareholder`s corporate rights and obligations legal regulation genesis development issues in Ukraine. *Problems of state formation and protection of human rights in Ukraine: materials of the XXVI Reporting Scientific-practical Conference (Lviv, 6-7th of February, 2022): in 2 parts. Part 1*. Lviv: Law Faculty of Ivan Franko National University of Lviv, 2020 208-212.

6. M.O. Sukhanov Regarding the corporate agreements scope in Great Britain and the United States of America. *Current issues of human rights, the state and the legal system: materials of the XIX International Student and Postgraduate Scientific Conference*. 24th of April, 2020. Lviv. 103-105.

7. M.O. Sukhanov The limited liability company shareholder`s obligations classification. *Problems of state formation and human rights protection in Ukraine: materials of the XXVII Reporting Scientific-Practical Conference (Lviv, 6-7th of February, 2021): in 2 parts. Part 1*. Lviv: Law Faculty of Ivan Franko National University of Lviv, 2021. 223-226

8. M.O. Sukhanov Features of the limited liability company shareholder`s corporate rights protection. *Problems of state formation and human rights protection in Ukraine: materials of the XXVIII Reporting Scientific-Practical Conference (Lviv, 3rd-4th of February, 2022): in 2 parts. Part 1*. Lviv: Law Faculty of Ivan Franko National University of Lviv, 2022. 208-210